

Individuell plan

- et verktøy for samarbeid

Har du ønske om og rett til individuell plan?

Du som har behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet en individuell plan, dersom du ønsker det. Dette er nedfelt i regelverket for helse- og sosialtjenestene.

Planen skal være et verktøy for samarbeid mellom deg og tjenesteapparatet, og mellom de ulike tjenesteyterne. Den skal inneholde et helhetlig og begrunnet tjenestetilbud, der vurderinger og virkemidler er sammenfattet.

En individuell plan har også betydning for etater utenom helse- og sosialtjenestene, som for eksempel trygdeetaten, Aetat (arbeidsmarkedsetaten) og utdanningsinstitusjonene.

Det skal være din plan

Dine behov, ønsker og mål skal komme tydelig fram i den individuelle planen. Du har rett til å medvirke aktivt i hele planprosessen. Tjenestene du mottar skal ses i sammenhengen med hverandre, slik at du som tjenestemottaker får et mest mulig helhetlig og individuelt tilpasset tjenestetilbud.

En tjenesteyter med hovedansvar

Til enhver tid skal det sikres at det er en tjenesteyter som har hovedansvaret for oppfølging av deg som tjenestemottaker. Denne tjenesteyteren kalles i mange kommuner koordinator. Hovedoppgaven til denne personen er å sikre god framdrift i planarbeidet, at du får den informasjonen du trenger og at du har innflytelse i planarbeidet. Dine ønsker bør vektlegges når denne koordinatoren utpekes.

Initiativ og ansvar

Initiativet kan komme fra deg selv eller pårørende, men hovedansvaret for å utarbeide individuelle planer ligger i tjenesteapparatet. Den delen av kommunens helse- og sosialtjeneste eller helseforetaket/spesialisthelsetjenesten som du henvender deg til, har en selvstendig plikt til å sørge for at arbeidet med planen igangsettes. Dette er uavhengig av om du mottar hjelp eller bistand fra andre deler av tjenesteapparatet.

Alle tjenesteytere du er i kontakt med skal vite hvor du kan henvende deg for å få vurdert din rett til å få utarbeidet individuell plan. Når det er avklart at du har rett til en individuell plan, utpekes en hovedansvarlig tjenesteyter/ koordinator som har ansvaret for å lede planarbeidet.

Starter arbeidet med planen din i helseforetaket, bør det samtidig etableres et godt samarbeid med tjenestene i hjemkommunen din. For de fleste vil ansvaret for videre oppfølging av planen etter en tid overføres til kommunen. Denne overføringen av ansvaret fra helseforetaket til kommunen må gjøres på en slik måte at du og planen din ikke «faller mellom to stoler».

En overordnet plan

En individuell plan er et dokument og verktøy for samarbeid. Dokumentet beskriver de tjenestene som skal gi deg et sammenhengende og individuelt tilpasset tjenestetilbud. Planen tydeliggjør det forpliktende samarbeidet og ansvarsfordelingen mellom de instanser du mottar tjenester fra, og mellom deg og tjenesteyterne. I dette samarbeidet kan også dine pårørende delta, dersom du ønsker det.

Individuell plan er en overordnet plan. Andre planer, som for eksempel individuell opplæringsplan i skoleverket, bør samordnes med den individuelle planen.

Du skal bare ha én individuell plan.

Innholdet i planen

Planen skal inneholde en oversikt over dine mål, ressurser og behov for tjenester, samt de tiltak og virkemidler som kan være aktuelle for deg. Det er du selv som vet best hvordan situasjonen din er, men ulike fagfolk har oversikt over løsningsalternativer.

En individuell plan skal inneholde en oversikt over de tiltak og tjenester du trenger for å kunne leve et så aktivt og selvstendig liv som mulig. Dette er tiltak og tjenester knyttet til for eksempel helsetjenester, sosialtjenester, trygdeytelser, utdanning, attføring og arbeid.

Når et barn har behov for omfattende og sammensatte tjenester, vil planen også kunne inneholde behov for tjenester til familiemedlemmer, som for eksempel avlastning.

Vedtak

Vedtak om rett til individuell plan, positivt eller negativt, regnes som enkeltvedtak. Det innebærer at saksbehandlingsreglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven skal anvendes, blant annet retten til forhåndsuttalelse, innsyn og klageadgang (med de unntak som følger av særlov).

Taushetsplikt

Alle personopplysninger er underlagt taushetsplikt. Med samtykke fra deg blir det mulig å utveksle personopplysninger mellom tjenesteyterne. Det er nødvendig for at planen skal kunne følges opp best mulig.

Samtykket fra deg skal være informert. Med informert samtykke menes at du samtykker til hvem som skal få opplysninger om deg, hvordan opplysningene skal anvendes og hvilke konsekvenser dette kan ha.

Klagerett

Du kan klage på at du ikke har fått en individuell plan eller at planen er mangelfull. Manglende medvirkning i planarbeidet, manglende tilrettelegging for slik medvirkning eller manglende vilje til samarbeid om planen fra helse- og sosialtjenesten, kan også være grunner for å klage.

Fylkesmannen er klageinstans for tjenester etter sosialtjenesteloven. For helsetjenester kan det klages etter pasientrettighetsloven til Helsetilsynet i fylket.



Husk!

Dersom du synes det er vanskelig å møte tjenesteapparatet og tjenesteyterne alene, har du rett til å ha med pårørende eller en hjelper/ likemann i arbeidet med planen.

Den individuelle planen gir deg ikke større rett til de enkelte tjenestene, men den er et viktig grunnlagsdokument som skal bidra til at du får et mer helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud. Planen dokumenterer din faktiske situasjon, og ditt behov for tiltak og tjenester. Denne dokumentasjonen kan også gi grunnlag for å søke om tjenester som du ikke har i dag.

Planen skal være konkret, med klare tidsangivelser for når de ulike tiltakene skal gjennomføres. De ansvarlige tjenesteyterne for denne gjennomføringen skal være angitt.

Vil du vite mer om individuell plan ?

Veileder – Individuell plan 2005
(bestillingsnummer IS -1253)

Bestilles hos:

Sosial- og helsedirektoratet

v/ Trykksakekspedisjonen

e-post: trykksak@shdir.no

telefon: 24 16 33 68

telefaks: 24 16 33 69

- ✓ Veilederen og denne brosjyren finnes på www.shdir.no sammen med annen informasjon om tjenestene innen sosial- og helsefeltet.
- ✓ Alle lover og forskrifter for sosial- og helse-tjenestene, inkludert forskrift om individuell plan, finner du på www.lovdato.no
- ✓ Nærmere opplysninger i helse- og sosial-tjenesten i kommunen/ bydelen din eller i helseforetaket/ spesialisthelsetjenesten i ditt distrikt.

Denne brosjyren har bestillingsnummer
IS – 1292